

Een blinde vlek op het literaire veld: secundaire literaire agentschappen in Vlaanderen

Axel Rekkers (VUB)

Primaire literaire agentschappen zijn individuen of organisaties die actief of passief optreden als bemiddelaar tussen schrijvers en uitgevers binnen eenzelfde literaire veld. Secundaire literaire agenten doen hetzelfde werk, maar schrijver en uitgever bevinden zich in twee verschillende literaire velden. Het feit dat de werken van Pierre Bourdieu een zeer grote invloed hebben gehad op het Nederlandstalige literaire onderzoek heeft er – samen met het ontbreken van archieven – voor gezorgd dat het onderzoek naar secundaire literaire agenten in Vlaanderen onbestaand is. Bourdieu spreekt in zijn onderzoek namelijk zeer beperkt over primaire agenten en helemaal niet over secundaire. Aan de hand van de werkingsgeschiedenis van het secundaire literaire agentschap ILiTA (Internationaal Literair en Toneelagentschap) van Hugo Tomme en aan de hand van een casestudie over de roman ‘Mensen achter de dijk’ van Filip de Pillecyn die door ILiTA aan de DDR werd verkocht, zal ik aantonen welk belang er van dergelijke secundaire literaire agentschappen uitgaat voor het literaire onderzoek in Vlaanderen. De focus daarbij ligt op de problemen waarmee secundaire literaire agenten in Vlaanderen werden geconfronteerd en op het sociaal kapitaal en de sociale hulpbronnen (Bourdieu) die worden ingezet om deze te verhelpen. Door middel van een onderzoeksmodel gebaseerd op het begrippenkader van Gérard Genettes onderzoek naar parateksten wordt bovendien getoond hoe de sociale hulpbronnen ook als argument fungeren in de communicatie van het literaire agentschap.